

Кафедра архітектури та дизайну середовища

Назва курсу	«Теорія і методологія архітектурного проектування»
Мова викладання	українська
Викладач	Павленко Володимир Володимирович.
Профайл викладача	https://kpcb.stu.cn.ua/vykl/pavlenko-volodymyr-volodymyrovych/ http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=piued2&id=970
Контакти викладача	Моб.: (067) 3897553 E-mail: vl.pavlenko46@gmail.com ФБ Viber та Telegram за моб. номером.

1.Анотація курсу –. Дисципліна «Теорія і методологія архітектурного проектування» призначена для студентів 3 курсу і є в деякій мірі продовженням курсів «Основи композиції і кольорознавства», «Основи архітектурного проектування», «Архітектурні конструкції», «Архітектурне проектування», «Історія мистецтв, архітектури і містобудування». В доповнення до попередніх курсів ця дисципліна звертає основну увагу і конкретизує особливості комплексного проектування, інтегруючи містобудівні, функціональні, конструктивні і естетичні вимоги пов'язані з формуванням зовнішнього і внутрішнього середовищ.

Акцентується увага на соціально-функціональні аспекти, формо і стилеутворення, семантику, естетику та художню образність, а також конструктивно-технічні, економічні, та екологічні обумовленості створення архітектурного об'єкту.

Велике значення уділяється збереженню історико-культурних цінностей, архітектурної спадщини, взаємин традицій і новаторства, творчого освоєння історичного досвіду; виявлення і вивчення пам'яток архітектури і містобудування, закономірностей і особливостей процесу розвитку професійної майстерності з давніх часів до сучасності.

Саме це становить зміст даного курсу. Посилання на курс в MOODLE:
<https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=1555>

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 Теоретичні та методичні основи архітектурного проектування.

Змістовий модуль 1. Загальна сутність архітектурного проектування

Тема1. Методи архітектурного проектування (За Б. Г. Бархін)

- 1.1.Поняття методу і методики проектування
- 1.2. Комплексний метод проектування
- 1.3. Проектування об'єкта як системи. Метод структурного аналізу
- 1.4.Зміст і форма об'єкта
- 1.5. Взаємодія зовнішнього і внутрішнього
- 1.6.Функціональна доцільність
- 1.7. Роль конструктивного задуму.

Тема2. Основні поняття про архітектурні композиції, засоби художньої виразності

- 2.1. Генезис терміну «композиція»
- 2.2. Архітектура внутрішнього простору будівлі
- 2.3. Виявлення просторовості інтер'єру
- 2.3. Об'ємно-просторові композиції

Змістовний модуль 2. Розвиток конструктивних систем. Основи архітектурного проектування

Тема 3. Методологічні основи розвитку конструктивних систем у історичному аспекті, і їх роль у формуванні просторового життєвого середовища

- 3.1. Конструктивні системи будівель у багатовіковій архітектурно-будівельній практиці
- 3.2. Сучасні конструктивні системи
 - 3.2.1. Об'ємний блок
 - 3.2.2. Будівлі стовбурної конструктивної системи
 - 3.2.3. Будівлі оболонкової конструктивної системи
 - 3.2.4. Склепінчаста тектонічна система
 - 3.2.5. просторові покриття

Тема 4. Методи і методологія архітектурного проектування.

- 4.1. Основи архітектурного проектування
- 4.2. Загальні положення по основам проектування споруд
- 4.3. Порядок розроблення проектної документації
- 4.4. Стадії проектування

Змістовний модуль 3. Основи проектування житлових будівель. Пожежна безпека

Тема 5. Основи проектування житлових будівель

- 5.1. Основи проектування житлових будівель
- 5.2. Категорії житлових будинків і їх планувальні рішення
- 5.3. Кватирки. Рівень їх комфорту і параметри

Тема 6. Пожежна безпека

- 6.1. Класифікація будівельних матеріалів і будівельних конструкцій за показниками пожежної небезпеки
- 6.2. Забезпечення евакуації людей

Змістовний модуль 4. Методологія проектування громадських будівель. Роль монументально-декоративного мистецтва в формуванні просторового середовища населеного пункту

Тема 7. Методологія проектування громадських будівель. Погодження, експертиза та затвердження проектної документації об'єктів будівництва

- 7.1. Загальні принципи проектування громадських будівель і споруд
- 7.2. Будинки для освіти, виховання і підготовки кадрів
 - 7.2.1. Дитячі дошкільні установи
 - 7.2.2. Заклади загальної середньої освіти
 - 7.2.3. Заклади охорони здоров'я
- 7.3. Погодження, експертиза та затвердження проектної документації об'єктів будівництва

Тема 8 Роль монументально-декоративного мистецтва в формуванні просторового середовища населеного пункту.

- 8.1. Основи зорового сприйняття скульптурних монументів
- 8.2. Визначення висоти статуй, обличчя яких знаходиться близько до рівня очей спостерігача
- 8.3. Визначення висоти статуй, які знаходяться вище рівня очей спостерігача
- 8.4. Визначення відстаней від спостерігача до статуї при заданих її розмірах і бажаного ступеня розгляду
- 8.5. Визначення ступеня огляду статуй і деталей їх обличчя, в залежності від відстаней огляду, по планам, увражам і літературним джерелам
- 8.6. Композиційна рівновага

2. Мета та цілі курсу

- надання студентам знань у розумінні глибинних процесів архітектурної творчості, формування у студентів системи теоретичних знань з теорії і методів архітектурного проектування, типологічних і функціональних особливостей споруд.
- знайомлення студентів з багатогранною специфікою цього процесу який базується на методах комплексного проектування. В умовах комплексного методу проектування синтезуються і закріплюються знання технічних дисциплін, досягається інтеграція інженерної підготовки з основами архітектурної композиції і художньо-естетичними засобами.

- засвоєння студентами того, що архітектурне проектування базується також на комплексі інших професійних особливостях, з урахуванням соціальних, економічних і політичних засадах суспільства, а також на філософських моделях світогляду.
- ознайомлення студентів з нормативною базою і порядком замовлення, виготовлення і затвердження проектної документації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сутність архітектурно-проектної діяльності
- основні положення методології, методи і методики проектування
- специфіку архітектурного проектування, як системи
- основні технічні терміни, поняття, складові СПКД
- основи нормування і регулювання, номенклатуру нормативної документації
- сутність типології в архітектурі
- сутність вимог та особливості проектування споруд різного функціонального призначення
- методи і принципи формування просторового рішення об'єкту в рамках системи «середовище—людина»
- принципи формування архітектурних рішень громадських будівель і споруд: містобудівельні, функціональні та архітектурно – планувальні основи проектування деяких громадських закладів

Загальні та фахові компетентності, які повинні одержати слухачі курсу:

ЗК01 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02 Вміння виявляти, ставити та вирішувати

СК03 Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК08 Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК16 Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування.

СК17 Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

СК18 Усвідомлення теоретичних основ архітектури будівель і споруд, основ реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

СК19 Здатність застосовувати теоретичні основи дизайну архітектурного середовища для розв'язання складних спеціалізованих задач.

3 Результати навчання

Студенти, які засвоїли запланований курс, повинні уміти:

- використовувати бібліографічні, нормативні, інші джерела технічної інформації;
- обґрунтовувати проектні рішення в залежності від кліматичних умов, функціональних, конструктивних, соціальних та інших вимог;
- аналізувати об'ємно - планувальні рішення громадських споруд, визначати їх недоліки та переваги;
- орієнтуватись в теорії і методах архітектури, реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів, ландшафтної архітектури, інформаційних технологій в архітектурі - -- давати визначення та розрізняти стильові напрямки архітектури та дизайну;
- застосовувати закономірності та принципи побудови стилю;
- розрізняти періоди в історії розвитку архітектури, дизайну;
- формувати художньо-культурне середовище;
- самостійно з'ясовувати задачі професійного та особистісного розвитку, займатись самоосвітою, планувати підвищення кваліфікації;
- здійснювати пошук та користування інформацією, яка необхідна для ефективного виконання професійних задач, професійного та особистісного розвитку;

- орієнтуватись в теорії і методах архітектури, реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів, ландшафтної архітектури, інформаційних технологій в архітектурі давати визначення та розрізняти стильові напрямки архітектури та дизайну;
- застосовувати закономірності та принципи побудови стилю;
- розрізняти періоди в історії розвитку архітектури, дизайну;
- формувати художньо-культурне середовище;
- самостійно з'ясовувати задачі професійного та особистісного розвитку, займатись самоосвітою, планувати підвищення кваліфікації;
- здійснювати пошук та користування інформацією, яка необхідна для ефективного виконання професійних задач, професійного та особистісного розвитку;

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою:

Навчальна дисципліна «Теорія і методологія архітектурного проектування» має допомогти сформувати наступні програмні результати навчання

ПРН4 Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПРН6 Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень.

ПРН9 Розробляти проєкти, здійснювати передпроєктний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

ПРН12 Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища.

ПРН13 Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проєктів.

ПРН18 Знати особливості участі в архітектурно-містобудівному конкурсному проектуванні.

4. Обсяг курсу: 4 кредитів

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні /	14
самостійна робота (реферат, РГР, тощо)	90

5.Пререквізити - щоб приступити до вивчення дисципліни, необхідно попередньо прослухати наступні курси: «Основи композиції та кольорознавства», «Основи архітектурного проектування», «Архітектурні конструкції», Архітектурне проектування»

6. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання курсу відбувається за 100 бальною шкалою. РГР оцінюється в 10 балів, альбом рисунків 10 балів, практичні роботи в 20 балів, тести та відповіді на питання 20 балів, іспит – 40 балів. Допоміжні бали виставляються за виконання макетів, виступи на конференціях, написання тез та статей.
Вимоги до РГР та альбому зарисовок тощо	Оформлення відповідно до завдання
Семінарські заняття	Вміти виконувати презентації та робити доповіді

Умови допуску до підсумкового контролю	Здача і захист РГР, альбомів рисунків
---	--

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політики курсу

Усі завдання повинні виконуватися за принципами академічної доброчесності. Усі студенти повинні ознайомитися з Кодексом академічної доброчесності, затвердженим Вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/kodeks-akademichnoyi-dobrochnosti-nova-redakciya.pdf>).

Роботи виконуються самостійно та завантажуються в MOODLE, де проходять перевірку на плагіат. Копіювання та запозичення матеріалів не допускається, дані, що приводяться в роботах для прикладу, повинні мати посилання на першоджерело.

Відвідування пар є обов'язковим, а у випадку індивідуального графіку навчання, підписаного директором ННІ АДГ, обов'язково відвідувати практичні заняття та/або консультації для звітування з процесу роботи над РГР у відповідні строки, а також вчасно виконувати індивідуальні завдання та індивідуальний план.

Під час карантину та дистанційного навчання пари проходять за розкладом у програмі Zoom за посиланням у Moodle.

У випадку академічної мобільності перезарахування кредитів здійснюється на підставі ПОЛОЖЕННЯ про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnogo-proczesu.pdf>

9. Рекомендована література:

1. М. Б. Бархин. Методика архитектурного проектирования в системе архитектурного образования: уч. –метод. Пособие для архит. Вузов и факультетов. – М.: Стройиздат, 1969. – 224
2. Кандилис Ж. Стать архитектором. Пер. С фр. – М.: Стройиздат, 1979. – 272 с.
3. Лінда С.М., Архітектурне проектування громадських будівель і споруд / Лінда С.М. – Л.: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. – 607 с.
4. Тосунова М.И., Архитектурное проектирование / М. Тосунова, М. Гаврилова, И.

Полещук – М.: «Высшая школа», 1988. -283 с.

5. Змеул С.М. Архитектурная типология зданий и сооружений / С. Змеул, В. Маханько. – М.: Архитектура – С, 2001. – 242 с.

6. Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений: Учебник для вузов / [В.В. Адамович, В.А. Вережкин и др.]; под ред. И.Е. Рожина, А.И. Урбаха. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Стройиздат, 1984. – 543 с.

7. Архитектура общественных зданий и комплексов / [Ежов В.Н., Ежов С.В., Ежов Д.В.]; под ред. В.Н. Ежова – К.: Вистка, 2006. – 375 с.

8. Гельфонд А.Л., Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений / Гельфонд А.Л. – М.: Архитектура – С, 2006. – 280 с.

9. Нойферт П. Проектирование и строительство / П. Нойферт, Л. Нефф, – М.: Архитектура – С, 2008. – 266 с.

10. Карвацька Ж. К. Будівельні конструкції. / Ж. К. Карвацька, Д. В. Карвацький — Чернівці : «Прут», 2008. — 516 с.

11. Пономарьов В.А. Архитектурное конструирование/ В.А. Пономарьов – М., Архитектура — С, 2009. — 736 с.

12. Гетун Г. В. «Архітектура будівель та споруд. Книга 1. Основи проектування: П12. Ідручник.– К.: Кондор, – 201 р. – 378-1

10. Нормативна

1. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення

2. ДБН В.2.2-28:2010. Будинки адміністративного та побутового призначення

3. ДБН В.1.1.7-2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва

4. ДБН В.2.2-15:2019. Житлові будинки. Основні положення

5. Культові будинки та споруди різних конфесій (посібник з проектування) / В.В. Куцевич. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – К.: ЗНДІЕП, 2009. – 122 с.

6. ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвіллі заклади

7. ДБН В.2.2-23:2009. Будинки і споруди. Підприємства торгівлі

8. ДБН В.2.2-11-2002. Будинки і споруди. Підприємства побутового обслуговування

9. ДБН В.2.2-4:2018. Заклади дошкільної освіти. Будинки і споруди

10. ДБН В.2.2-10:2018. Заклади охорони здоров'я. Будинки і споруди

11. ДБН В.2.2-13-2003. Спортивні та фізкультурно – оздоровчі будинки і споруди.

12. ДБН В.2.2-12:2019. Планування і забудова територій

12. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів

13. ДСТУ Б А.2.4-6:2009: «Правила виконання робочої документації генеральних планів підприємств, споруд та житлово – цивільних об'єктів».

14. ДБН В.2.3-15:2007 Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів

15. ДБН В.2.2-20-2008. Будинки і споруди. Готелі. Розробка схем планування готельного номеру (готуються зміни 2020)

16. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»

17. ДБН В.2.2-41:2019 Висотні будівлі. Основні положення